

© TWAN WERMANS

HOE ZIT HET MET JOUW CASHFLOW?

De 'barometer varkenshouderij' geeft een blik op de actuele economische situatie in de Vlaamse varkenshouderij op basis van de cashflow, maar kijkt ook terug naar het verleden. Zowel de zeugenhouderij als de vleesvarkensproductie komen aan bod. – Jan Leyten, KBC Land- en Tuinbouwcenter

Cashflowbenadering

Om de economische situatie van een bedrijf of een sector in kaart te brengen, is de cashflow een geschikte parameter. Eenvoudig uitgelegd is cashflow het verschil tussen het geld dat binnenkomt op een bedrijf en het geld dat het bedrijf weer verlaat. Of met andere woorden hoe het met de kas, met de portefeuille is gesteld. De Nederlandse vertaling van cashflow is dan ook 'kasstroom'. Cashflow mag niet worden verward met winst. Winst

heeft immers te maken met kosten en opbrengsten. Omdat het over de portefeuille gaat, wordt de cashflow wel eens de bedrijfseconomische indicator van het gezond boerenverstand genoemd.

.....
Bij cashflow gaat het om de reële inkomsten en uitgaven.
.....

Voor de duidelijkheid wordt de cashflow uitgedrukt per jaar, per gemiddeld aanwezige productieve zeug en per afgeleverd vleesvarken. Alle vermelde prijzen en bedragen zijn exclusief btw. De cijfers zijn voornamelijk bedoeld om de globale economische situatie van de Vlaamse varkenssector in kaart te brengen, ongeacht de structuur van de onderliggende bedrijven. De weergegeven cijfers zijn dan ook met de nodige voorzichtigheid te hanteren op bedrijfsniveau omdat het gemiddelde bedrijf nu eenmaal niet bestaat. Elk bedrijf heeft zijn specifieke structuur, en eigen technische en bedrijfseconomische resultaten die onderling sterk kunnen verschillen en afwijken van het gemiddelde.

Welke inkomsten en uitgaven worden in rekening gebracht?

Voor de zeugenhouderij komen de inkomsten in dit model uit de verkoop van biggen en reforme zeugen. De uitgaven

OOK VOOR ANDERE SECTOREN

Elke kwartaal zullen we deze analyse maken voor een andere sector uit de intensieve veehouderij. Na de varkenshouderij komen dit jaar ook nog pluimvee, melkvee en vleesvee aan bod. Telkens zal de analyse op dezelfde manier worden opgebouwd met als uitgangspunt een standaardbedrijf van een bepaalde omvang met gemiddelde technische en economische resultaten. Op deze manier krijgen we een beeld op de economische situatie van die sector.

hebben betrekking op de aankoop van opfokzeugen, zeugen- en biggenvoeder en alle overige toegerekende uitgaven (elektriciteit, verwarming, gezondheidszorg, KI, lidgelden ...). Vooral de verkoopprijs van de afgezette biggen en de voederprijzen zijn bepalend voor het resultaat.

Voor de vleesvarkensproductie zijn de inkomsten in het model afkomstig uit de verkoop van de afgeleverde slachtvarkens. De uitgaven hebben betrekking op de aankoop van biggen en voeders, samen met alle overige toegerekende uitgaven. De opbrengstprijzen van de vleesvarkens, samen met de aankoopprijs van biggen en voeders, bepalen in grote mate het resultaat.

Tabel 1 Gehanteerde parameters voor de cashflowberekening zeugenhouderij

Aantal productieve zeugen op het bedrijf	400
Wekensysteem	3 weken
Productiegetal 2012	25,5
Vervangingspercentage zeugen	44%
Afzetgewicht biggen	23 kg
Biggensterfte van spenen tot 23 kg	4%
Voeder/big	28,5 kg
Voeder/zeug	1220 kg

Tabel 2 Gehanteerde parameters voor de cashflowberekening vleesvarkensproductie

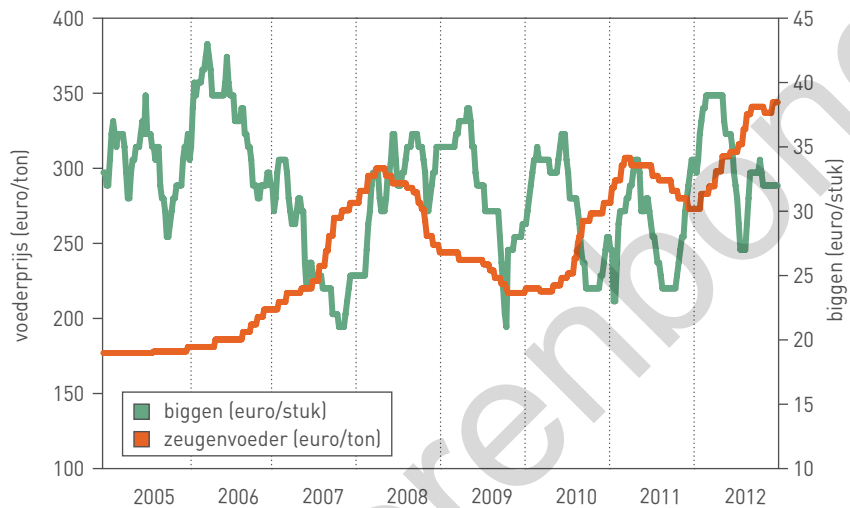
Aantal vleesvarkensplaatsen per bedrijf	2500
Netto voederconversie	2,9
Magervleespercentage	61 %
Uitvalpercentage	3,4 %
Opzetgewicht	23 kg
Aflevergewicht	113 kg
Afmestduur (incl. leegstand)	140 dagen
Geen brijvoeding, CCM, contractproductie	

Wegens de grote variatie tussen de bedrijven onderling, zijn de mestafzetkosten en de leninglasten niet opgenomen in de berekende cashflows. Met andere woorden, van de berekende cashflow moeten nog de mestafzetkost en de leninglasten (kapitaalaflossing en interest) worden afgetrokken om te komen tot de 'beschikbare cashflow'. Dit is wat er werkelijk verdient is.

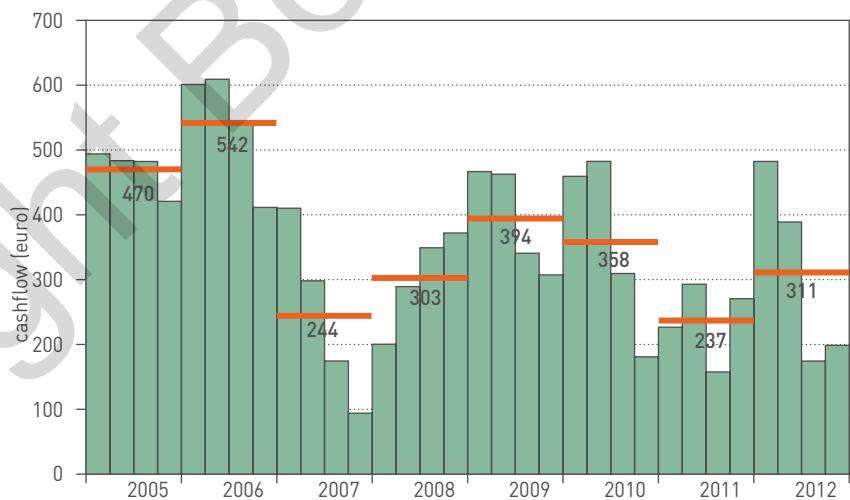
De prijzen die worden gehanteerd zijn de op dat moment geldende biggen-, vleesvarkens- en voederprijzen, waarbij rekening gehouden wordt met realistisch ingeschatte toeslagen en kortingen. Voor de technische parameters wordt uitgegaan van de Vlaamse standaardwaarden varkenshouderij 2011 zoals gepubli-

ceerd door het departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid. Deze cijfers (tabel 1 en 2) zijn onder meer afkomstig uit de bedrijfseconomische boekhoudingen van het LandbouwMonitoringsNetwerk en mogen als representatief en gemiddeld voor de Vlaamse gespecialiseerde varkenshouderij aanzien worden.

de cashflow exclusief mestafzetkosten en leninglasten, rekening houdend met de bovenvermelde sectorgemiddelde parameters (tabel 1). De cashflow op een individueel bedrijf kan hiervan sterk afwijken, onder andere als gevolg van betere of slechtere technische prestaties en de betaalde of ontvangen prijzen.

Figuur 1 Prijs-evolutie biggen en zeugenvoeder 2005-2012 - Bron: Marktprijzen Sint-Truiden en Aveve Veevoeding

Figuur 2 Evolutie cashflow per productieve zeug 2005-2012 per jaar op kwartaal- (staafjes) en jaarbasis (horizontale lijn) - Bron: KBC

Analyse zeugenhouderij

In figuur 1 wordt voor de zeugenhouderij een overzicht gegeven van de evolutie van de biggenprijs (Sint-Truiden 23 kg), de belangrijkste inkomstenpost en de prijzen voor zeugenvoeder (basisprijzen Aveve) als belangrijkste uitgavenposten. Deze prijzen zijn exclusief btw, kortingen en toeslagen. Daarnaast wordt de evolutie van de cashflow per productieve zeug per jaar op kwartaalbasis weergegeven voor de periode 2005-2012 (figuur 2). Het betreft

In de zeugenhouderij bedraagt de sectorgemiddelde cashflow exclusief mestafzetkosten en leninglasten (kapitaalaflossingen + interesten) de laatste 6 jaar (periode 2007-2012) circa 310 euro per productieve zeug. Op zeugenbedrijven met gemiddelde of lager dan gemiddelde technische prestaties was de laatste jaren de beschikbare cashflow na aftrek van mestkosten en leninglasten hierdoor geregeld zeer beperkt tot zelfs negatief. Zeker voor bedrijven met hoge mestafzet-

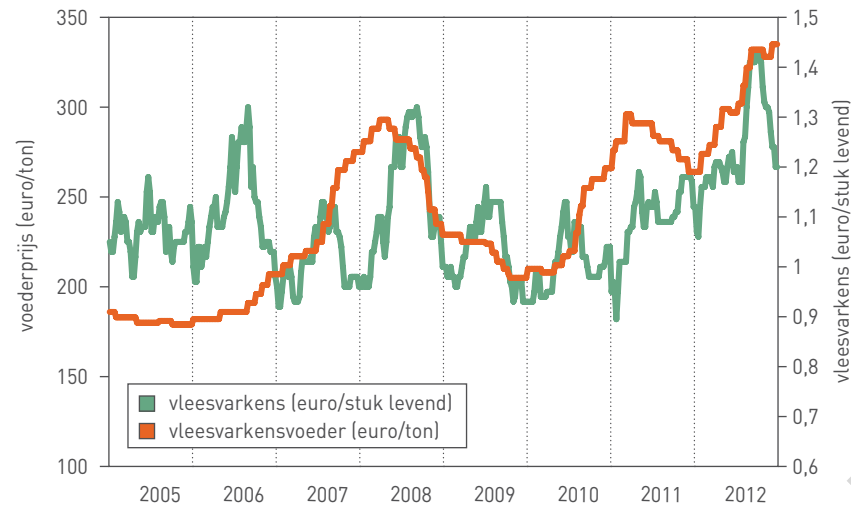
kosten en bedrijven die in deze periode zwaar investeerden, met hoge leninglasten tot gevolg. Vooral de jaren 2007 en 2011 waren erg mager.

2012 was globaal genomen een gemiddeld jaar, onder meer door hogere inkomsten als gevolg van betere biggenprijzen vooral in de eerste jaarhalf. In de loop van 2012

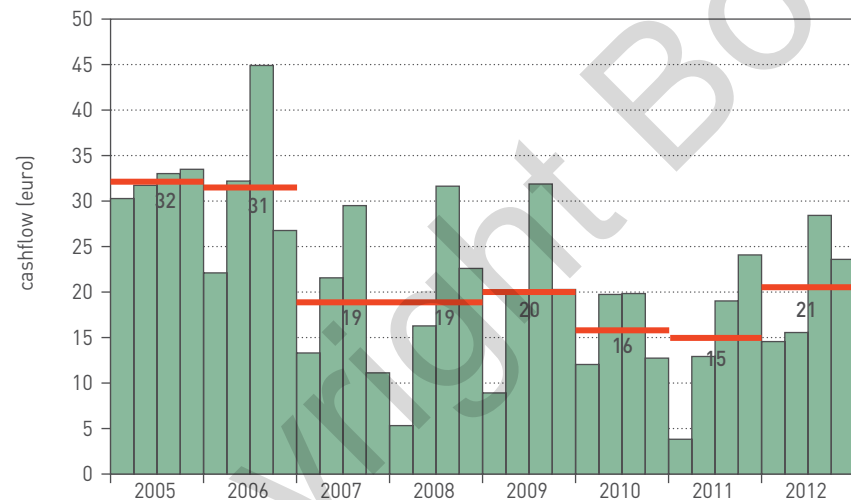
vesting voor drachtige zeugen zou bovendien het aantal zeugen in Europa dalen met een kleiner aanbod aan biggen en dus betere prijzen tot gevolg.

Analyse vleesvarkensproductie

In figuur 3 wordt voor de vleesvarkenshouderij een overzicht gegeven van de evolutie

Figuur 3 Prijs­evol­u­tie vlees­var­kens en voe­der 2005-2012 - Bron: Danis en Aveve Vee­voe­ding

Figuur 4 Evolu­tie cash­flow per jaar, per afge­le­verd vlees­var­ken 2005-2012 op kwartaal- (staafjes) en jaar­ba­sis (horizontale lijn) - Bron: KBC

stegen de voederprijzen wel sterk, wat roet in het eten gooide ... Het resultaat: lagere cashflows in het derde en vierde kwartaal 2012.

Voor 2013 worden in de eerste 2 kwartalen beperkt hogere cashflows verwacht. Dit voor zover de vooruitzichten bevestigd worden dat de voederprijzen in de eerste helft van 2013 niet verder zouden stijgen, eventueel zelfs in beperkte mate dalen. Traditioneel trekken de biggenprijzen seizoenaal in het eerste kwartaal van het jaar aan. Door de verplichte groepshuis-

van de vleesvarkensprijs (Danis), de belangrijkste inkomstenpost en de prijs voor vleesvarkensvoeder (basisprijzen Aveve), de belangrijkste uitgavenposten. Deze prijzen zijn exclusief btw, kortingen en toeslagen. Daarnaast wordt de evolutie van de cashflow per jaar per afgeleverd vleesvarken weergegeven voor de periode 2005-2012 (figuur 4). Het betreft de cashflow exclusief mestafzetkosten en leninglasten, rekening houdend met de boven vermelde sectorgemiddelde parameters (tabel 2). Let wel: de cashflow

op een individueel bedrijf kan hiervan sterk afwijken door betere of slechtere technische en bedrijfseconomische cijfers. In de vleesvarkenshouderij bedraagt de sectorgemiddelde cashflow exclusief mestafzetkosten en leninglasten (kapitaalaflossingen + interesten) de laatste 6 jaar (2007-2012) ongeveer 18 euro per afgeleverd vleesvarken. Op vleesvarkensbedrijven met gemiddelde of lager dan gemiddelde technische resultaten was de laatste jaren de beschikbare cashflow na aftrek van mestkosten en leninglasten hierdoor geregeld zeer beperkt tot zelfs negatief. Zeker voor bedrijven met hogere mestafzetkosten en bedrijven die in deze periode zwaar geïnvesteerd hebben, met hoge leninglasten tot gevolg, waren de laatste jaren verre van evident. Vooral de jaren 2010 en 2011 waren erg zwak. Het voorbije jaar was globaal genomen een beter jaar dan de 5 voorgaande door de hogere vleesvarkensprijzen, met een maximum in het derde kwartaal. Weliswaar daalden de prijzen na de zomer met een dieptepunt rond het jaareinde, wat een jaarlijks weerkerend gegeven is. In de loop van 2012 bleven de voederprijzen wel sterk stijgen, met wellicht lagere cashflows in het eerste kwartaal 2013 als gevolg. Voor 2013 worden voor het tweede en derde kwartaal hogere cashflows verwacht. Dit voor zover de vooruitzichten kloppen dat de voederprijzen in de eerste helft 2013 niet verder zouden stijgen, eventueel zelfs in beperkte mate zouden dalen. Klassiek trekken de varkensprijzen de eerste 2 kwartalen seizoenaal aan. Bovendien verwacht de Europese Commissie een daling van het aanbod aan slachtvarkens in Europa met circa 3% in 2013.

Opvallend is dat er een duidelijk verband bestaat tussen de vleesvarkens- en de voederprijzen. Over de periode 2007-2012 bedraagt de correlatie tussen de vleesvarkensprijs en de voederprijs 66%. Voor de periode 2010-2012 is deze correlatie zelfs opgelopen tot 77%. Met andere woorden, de prijzen van vleesvarkens en veevoerders evolueren in dezelfde richting en zijn relatief sterk met elkaar gecorreleerd. Betekent dit dat hogere veevoederprijzen resulteren in een lager aanbod van vleesvarkens en dus hogere prijzen? Op korte termijn is dit niet te verwachten en blijkt dit ook niet uit de slachtcijfers. Of moeten we hieruit besluiten dat de vleesvarkensprijs mee bepaald wordt door de kostprijs? ■